

**Een nieuw boek over Limburg in de Eerste Wereldoorlog
Ideaal geschenk voor de eindejaarsfeesten 2014**

Het tragische lot van de Limburgse burgerwacht in 1914

Kamiel Mertens (redacteur)

**Studium Generale vzw
2014**

De korpsen van Hasselt, Sint-Truiden en Tongeren gedeporteerd naar Duitsland!

SG-053

Kamiel Mertens (redacteur): **“Het tragische lot van de Limburgse Burgerwacht in 1914”**; Studium Generale vzw, Balen, 2014; ISBN 978-90-76967-53-0; 362.pp; formaat A4; geïllustreerd; softcover, gelijmd.

Intekenen vóór 1 december 2014 door overschrijving van **25 €** op bankrekening **BE72 9730 6004 1216** van Studium Generale vzw, Holven 11 te 2490 Balen, met vermelding van **“Burgerwacht” + uw adres + plaats van afhaling** (Hasselt, Sint-Truiden, Tongeren of Balen)
U kunt het boek ook als postpakket laten bezorgen, dat kost in België **10 € extra**
Na verschijnen kost het boek **30 €+** verzendingskosten.

Het boek wordt verstuurd op dinsdag 16 december 2014 en kan vanaf die dag ook afgehaald worden op volgende plaatsen:

- te Hasselt aan de balie van Concentra (Het Belang van Limburg), Herckenrodesingel 10)
- te Sint-Truiden aan de balie van het stadsbibliotheek (Minderbroedersstraat 25)
- te Tongeren aan de balie van het stadsarchief (Maastrichterstraat 10)
- te Balen bij Studium Generale vzw, Holven 11 – 2490 Balen, na telefonische afspraak op 014-81.33.75 of kamiel.mertens@skynet.be .

Inhoud

Voorwoord (door Marcel Grauls, oud-hoofdredacteur van HBVL)

Inleiding (door redacteur Kamiel Mertens)

H.1. Dat was de “Garde Civique”

H.1.1. Wie was Louis Sterken?

H.1.2. Dat was de “Garde Civique” (verschenen 1954-1955)

H.1.3. Nabeschouwingen 25 jaar later (verschenen 1980)

H.2. Uit het dagboek van een krijgsgevangene

H.2.1. Wie was Constant Vanderstraeten?

H.2.2. Uit het dagboek van een krijgsgevangene

H.3. De burgerwacht van Tongeren krijgsgevangen in Duitsland

H.3.1. Wie was W. Moermans?

H.3.2. De burgerwacht van Tongeren krijgsgevangen in Duitsland

H.4. Verdere artikels en fragmenten over de Limburgse burgerwacht

(geordend volgens het “geboortjaar” van de “oudste bron”

H.4.1. Rouha e.a. (1914-2008): De “guerilla-oorlog” van generaal Deschepper

H.4.2. Mertens K. (1915-2011): De oorlogsdagboeken van Nikolaas Theelen

H.4.3. Paquay J. (1919-2007): De Duitse inval in Limburg

H.4.4. Paquay & Corswarem (1920-2008): Tongeren en de Duitse bezetting

H.4.5. Gille e.a. (1919): Cinquante mois d'occupation allemande en Belgique

H.4.6. Oorlogsdagboek van het Davidsfonds (1919)

H.4.7. Rapports et documents d'enquête... (1921-1923)

H.4.8. Verhelst & Van Laere (1919-1997) : De 1. WO in Limburg

H.4.9. nn: Hasselt bezet (1998)

H.4.10. Handbook of the Belgian Army (1998)

Bijlagen (2014)

B.1. ‘Lieken van de garde chevique’

B.2. Fotoselectie

B.3. Beknopte bibliografie

B.4. Administratieve kaart van de provincie Limburg anno 1925

Over het boek

Het boek is hoofdzakelijk gebaseerd op het vervolgverhaal dat wijlen Louis Sterken, journalist van Het Belang van Limburg in 1954-1955 over 60 afleveringen in de krant liet verschijnen onder de titel **“Dat was de Garde Civique”**. Een dolkomisch maar tevens tragisch verhaal over

de burgerwacht van drie Limburgse steden: **Hasselt, Sint-Truiden en Tongeren**. Die korpsen werden geacht in tijden van oorlog de overheid en het leger bij te staan in “het bewaren van de orde en de rust en de integriteit van het grondgebied te bewaren”. Maar door hun gebrekkige opleiding, uitrusting en bewapening, waren die pelotons dikwijls het voorwerp van spot en hoon. Het korps van Sint-Truiden echter liet zich niet kennen: toen begin augustus 1914 de eerste Duitse patrouilles uhlanen de stad verkenden, schoten zij die van hun paard. Het dreigde zelfs in een heuse veldslag te ontaarden toen een Duitse stafauto met hoge officieren, die de witte vlag voerden, onder vuur werd genomen. Paniek bij de Duitse aanvoerders, die dreigden de stad te bombarderen als die auto niet snel zou teruggevonden worden, want er lagen belangrijke aanvalsplannen in. Na zenuwachtig speuren werden auto en plannen teruggevonden en de stad bleef gespaard.

Maar de Duitsers hadden het niet zo op die burgerwachten: zij werden met een list verzameld en prompt naar Duitsland gedreven, waar ze tot voorjaar 1915 in de kampen van Munsterlager en Soltau ontbering, slagen en vernederingen moesten ondergaan.

Ook de korpsen van Tongeren en Hasselt, die nochtans “braaf” geweest waren: zij hadden de Duitsers niets in de weg gelegd – in Tongeren bestond de burgerwacht zelfs alleen maar op papier, - vlogen respectievelijk op 22 en 23 augustus 1914 eveneens naar de krijgsgevangenenkampen in Duitsland. Hasselt mocht in oktober 1914 naar huis, Tongeren in januari 1915. De mannen van Sint-Truiden echter, die “stout geweest waren”, moesten er blijven afzien tot februari (de manschappen) en zelfs juli 1915 (de officieren).

Naast het verhaal van Louis Sterken leest u ook nog het kampdagboek van Constant Vanderstraeten (de latere Hasseltse stadsarchivaris), en een artikel van Willy Moermans over de Tongerse burgerwacht.

De redacteur heeft verder in een tiental andere bronnen gegevens over de Limburgse burgerwacht gevonden. Talrijke illustraties uit de “oude doos” maken een en ander duidelijker. En zoals in onze andere publicaties ook hier weer een beknopte bibliografie, die u wegwijs maakt in de vakliteratuur.

* * * * *

De kopers van onze eerdere ‘Limburgboeken’ weten wat ze mogen verwachten.

Over de auteur

Kamiel Mertens,
héél lang geleden

Kamiel Mertens (*Balen, 1943), was gedurende jaren hoofdbibliothecaris van de Katholieke Hogeschool Kempen (thans Thomas More Hogeschool) in Geel. Na zijn pensionering in 2001 stichtte hij met enkele vrienden de vzw Studium Generale en zette zich aan het schrijven. Dit boek is nummer 53 (voor deze vzw). Voor meer gegevens zie de biografische nota, elders op deze website.